

При последното разглеждане на молбата в Комисията по помилването от 28.06.2012 г. по случая е установено следното:

Осъденият Иван Александров Тодоров е на 66 години, със средно образование, по професия машинен механик, женен с три деца с двойно българско и американско гражданство. През 1987 г. е осъден на 20 г. л.св., лишаване от права за 3 г. и конфискация на конкретни имущества за съучастие в продължавано длъжностно присвояване в особено големи размери (над 100 000 лева), представляващо особено тежък случай и улеснено от продължавана подправка на официални документи, извършено за петгодишен период. Съдът е приел, че молителят е основен инициатор (подбудител и помагач) на посегателствата на съучастничката му, с която е поддържал трайна извънбрачна връзка, докато престъпната дейност се извършва. По данни от присъдата молителят основно се е облагодетелствал от присвоеното, което инвестирал в строежа и обзавеждането на скъпа вила и множество движими вещи, за които е постановена конфискация.

През 1991 г. осъденият поискал отмяна на присъдата по реда на надзора от ВС, който спрял изпълнението на наказанието през януари 1991 г. с остатък 13 г. и 8 м. Преди ВС да се произнесе с отказ през дек. 1992 г. осъденият заминал за САЩ заедно с новата си съпруга, където си сменил името и придобил американско гражданство. От май 1993 г. осъденият е обявен за общодържавно издирване.

През 2008 г. осъденият за първи път сезира българския държавен глава с искане за помилване чрез адвокат. На Комисията по помилването са предоставени непълни данни, като въпреки настоятелните указания на Комисията те не са попълнени с исканата от Комисията допълнителна информация. Поради тази непълнота Комисията погрешно е установила основание за прекратяване на разглеждането на случая (изтекла давност), за което е уведомила молителя. Този извод обвързва само Комисията и е съобщен на молителя единствено като мотив за нейното становище по случая. Обвързващи изводи относно изтичане на давност могат да правят само органи на съдебната власт, което е известно на адвоката, представляващ молителя, в качеството му на дипломиран юрист.

При завръщането си в страната молителят е задържан и преведен в затвора в София за изтърпяване на остатъка от наказанието си (към края на юни 2012 г. той е приблизително 6 г. и 5 м. по данни от затвора). След този момент подава многократно молби за помилване, които са разгледани по същество и отхвърлени.

На основата на проведените корекционни въздействия

Затворът в София го характеризира оскъдно като средноинтелигентен, с адекватни на средата умения за общуване, самоинициативен при следване на целите си и упорит при постигането им, с леко завишена самооценка и егоцентрично-меркантилна ценностна система. Склонен да спазва вътрешния правилник, избягва конфликти. Награждаван два пъти. Не е наказван. Приема само частично отговорността за извършеното, не разбира мотивите си, смята се за жертва на обстоятелствата, осъдена несправедливо. Рискът от рецидив е нисък. Рискът от увреждане е вероятен и зависи от обстоятелствата. Прогнозата за развитие на личността е благоприятна. Прегледът на справките от затвора при предходните разглеждания на случая очертават ригидна нагласа и усилия за външно изразена адаптация към затворническите условия, но отхвърлянето на отговорността и съпротивата към реален корекционен процес са устойчиви признаци на поведението на осъдения.

Молбата е подадена чрез адвокат. Тя съдържа полемичен и спекулативен анализ отново на част от фактите с неверни твърдения (например, че осъденият е в затвора вече 25 години), очертаващи грубо и произволно тълкуване на фактите и закона.

Молителят още се оплаква от дискриминационно отношение на Вицепрезидента, който му отказал помилване, без да се мотивира, като в същото време е помилвал частично три пъти съучастничката на осъдения, докато е изтърпявала наказанието си в Сливенския затвор (в същото време се твърди, че същата била на свобода от 1993 г.). Към преписката е приложен отговор от ВКП, съдържащ цялостен обяснителен анализ на фактите по случая и приложимото право и практика, саморъчни писма на неправилен български, изходящи от съпругата и тъщата на осъдения, положителни характеристики за него от служители на затвора с впечатления от трудовите му постижения и дисциплинираност. В една от характеристиките специално се акцентира, че осъденият е многократно награждаван за намиране и предаване на забранени вещи. Извлечение от мотивите на Комисията при последното разглеждане на молбата (28.06.2012 г.)

Нито възрастта на осъдения, нито положителните данни за личността на осъдения дерогират задължението му да изтърпи законно наложено наказание преди изтичане на давността, нито създават основания за българския държавен глава да го помилва. Случаят се отнася до престъпление, което както при извършването му, така и днес среща особено висока обществена нетърпимост и оценката за него не се влияе от политическия режим, при който е извършено. Докладчикът не намира, че посткриминалното поведение на осъдения, изразяващо се в съзнателно системно отклонение от задължението му да изтърпи наказанието си, е положително. Напротив, непримиримостта му към понасянето на отговорността, омаловажаването на тежестта на извършеното, агресивно претенциозното поведение към българските институции в процеса на реализиране на отговорността и опитите за оневиняване за сметка на съпроцесничката му, възпроизвеждат същото поведение и нагласи, които осъденият е имал в процеса (видно от мотивите на съда) и изразяват същото незачитане към правилата на обществото, което го е ръководело в особено упоритата престъпна дейност, облагодетелствала основно него. Поради това докладчикът приема, че целите на наказанието не са изпълнени, включително целта да се въздейства предупредително върху обществото.

Случаят е пример за действие на принципа за неотвратимост на наказанието, което осъденият не е успял да избегне въпреки усилията си да се укрие от правосъдието и до голяма степен поради неискрения му стил на общуване с българските държавни институции.

Тъй като на осъдения остава да изтърпи около половината от наказанието, скоро за него ще настъпи възможност да поиска от съда да го освободи условно предсрочно, ако даде убедителни доказателства за своето поправяне. Междувременно положителното му поведение би могло да обуслови приложението на институти на наказателно-изпълнителното право за облекчаване на наказателната отговорност.

При всички последващи процедури, в които Комисията в състава си в предходния и в състава си в настоящия президентски мандат са разглеждали случая, те са се произнасяли при пълнота на фактите и при единодушно становище молителят да не бъде предлаган за помилване. Мотивираните им становища са били уважавани от съответния Вицепрезидент.